

knyttes til Statens lærde Skolevæsen, eller om den skal knyttes til Familieleivet, til Kommunen og private Kræfter. Striden derom har jo staaet meget skarpt, og nu kommer Mindretallet for at afgjøre Striden med en Salomons Dom og siger: Vi kunne ikke blive enige om Sagen, saa skære vi den midt over, for at Enhver kan faa Halvdelen. Denne Salomons Dom kan jo være meget viis, ja særlig viis i den Retning, at jeg tror, at derved vil komme for en Dag, at selv forskjellige Medlemmer af Flertallet have saa megen Kjærlighed til vor Barneffole, at vi da hellere fige til den lærde Skole: Ja, saa tag den helt og holdent; thi det er min Overbevisning, at skære vi Barneffolen midt over, da vil der ikke blive noget Godt og Helt ud af den, hverken i Familiekredsen, i Kommunen og heller ikke i Statsffolen. Jeg siger derfor, dette Mæglingsforsøg, at gaa Halvveien, kan paa ingen Maade tilfredsstille mig, det er en af de gyldne Middeveie, der fører, om jeg saa maa sige, hen ad Rendestenen, fordi man hverken vil gaa ad Gaden eller paa Fortouget. Hvad der altsaa her vil vindes, kan ikke være et saadant Fremskridt, der skulde kunne løfte Noget af Flertallet til at gaa ind paa Forslaget i dets Helhed, og naar jeg da kommer til Spørgsmaalet om den realistiske Dannelses Ligeberettigelse med den humane eller klassiske, som den nu er bleven henvænt, saa er her ganske vist et Krav, der stilles for de realistiske Videnskaber i det Hele, et Krav, der stilles med en saadan Kraft, saa gjennemtrængende, at jeg er overbevist om, at ingen Minister, at intet Folkething og ingen Skoleordning vil i Længden kunne forhindre det i at gjøre sig gjældende; men paa den anden Side, naar der kun stilles Valget imellem disse to Maal, den realistiske og den saakaldte humanistiske Dannelse, saa maa jeg for mit Vedkommende i alt Fald ærlig tilstaa, at skulde jeg vælge imellem disse, saa foretrak jeg alligevel den humanistiske, selv om den er bygget paa et klassisk Grundlag, selv om den er noget fremmed

i sin Aand; thi den har efter min Overbevisning vist, at den i al Fald har et renere og ædelere Landsmærke end det Mærke, som den realistiske Dannelse i det Hele kan føre i sit Skjold. Jeg siger derfor, det er et berettiget Krav, som de realistiske Videnskaber opstille, men ikke et saadant Krav, at det i al Fald kunde løfte mig til at gaa ind paa Noget i den Stikelse, naar det alene skal maales derefter. De øvrige Fremskridt eller Forbedringer, der indeholdes i Mindretallets Forslag, ere jo allesammen af mindre indgribende Betydning. — Der er saaledes Spørgsmaal om Udskaffelse af den latinske Stil. Der var i sin Tid optaget Bestemmelser om, at der ved Examen kun skulde gives Karakteren: „Bestaaet“ eller „Ikke bestaaet“, og jeg beklager, at dette nu er faldet ud af Mindretallets Forslag. Der er endelig Indrømmelsen af en besteden Plads for Læsningsen af det oldnordiske Sprog og det svenske Sprog under Undervisningen i Modersmaalet, og der er endvidere en Indskrænkning af Undervisningstiden fra 36 Timer til 30 Timer ugentlig. Alle disse Ting erkjender jeg som Fremskridt, men det er ikke Fremskridt af den Betydning, at det forekommer mig at maatte være nødvendigt for Ministeriet at søge Lovhjemmel for saadanne Forbedringer, og jeg vilde da udtale, at det vilde være mit Dunst i al Fald at vi maatte naa disse mindre Forbedringer, som Resultatet af de Forhandlinger, der her ere førte i Folkethinget, selv om ingen Lov kommer til at ligge til Grund derfor. Det er Foranstaltninger af den Natur, at jeg ikke skjønner rettere, end at de maatte kunne foretages uden videre af Ministeriet selv. Naar der derimod er Tale om væsentlig indgribende Forandringer i vor Skoleordning, saaledes som jeg i alt Fald efter min fulde Overbevisning anser det for at være nødvendigt, at vi maa komme til, da ser jeg heller ikke rettere, end at det er baade Rigsdagens Ret og Pligt der at gjøre sit Ord gjældende og have